

Návrh znaku a vlajky

pro obec

VESELÁ

---

autor:
Mgr. Jan Tejkal
HERALDICKÁ TVORBA, Zábřatská 23/25, 713 00 Ostrava-Heřmanice
tel.602953832, 596236364,
e-pošta: j.tejkal@volny.cz

Tvorba nových obecních (městských) symbolů:

Podle platné právní úpravy mohou obce a města disponovat vlastními obecními (městskými) symboly, to znamená znakem a vlajkou (praporem). Pokud obec (město) nemá historický, řádně udělený, či tzv. vydržený znak či vlajku, je práva požádat prostřednictvím Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky o udělení symbolu(ů).

Při vytváření nových obecních symbolů je přitom nutno dbát především více či méně pevně stanovených zásad heraldické a vexilologické disciplíny a dále respektovat těsný významový vztah znaku a vlajky obce k lokalitě, již mají reprezentovat.

Existuje několik základních tématických okruhů, jimiž se tvorba nového znaku a vlajky může inspirovat. V první řadě se jedná o vytvoření tzv. mluvícího znamení, jehož předností je transparentnost a široká srozumitelnost symbolů, nebo o navázání na historické pečetní či razítkové symboly obce, které do značné míry stanoví obsah nových symbolů a jež je vhodné zejména proto, že zachovává kontinuitu původních předheraldických a nových heraldických a vexilologických symbolů obce.

Nelze-li adekvátně aplikovat princip mluvícího znamení, nebo není-li možno nalézt otisk pečeti či razítka, případně je-li pečetní obraz nevhodný - například vzhledem k jeho heraldicky neúnosné složitosti - k přepisu do znaku a vlajky obce, připadá v úvahu alternativní komplex námětových regionů - například symbolické vyjádření místního světce jakožto patrona obce, odkaz na význačné události nebo pověsti a mýty v dějinách obce, připomenutí erbovních motivů někdejších feudálních majitelů obce či příslušného panství, poukaz na specifické historické či současné řemeslné a jiné pracovní aktivity obyvatel obce, nebo vykreslení určitého relevantního přírodního motivu krajiny, do níž je obec zasazena, atd.atd..

Vlajka (prapor) obce nebo města by měla odpovídat podobě či symbolice obecního (městského) znaku.

Jednou z možností, již naplňují (a zejména v minulosti naplňovaly) především městské lokality a lokality s historickými právy města či městečka, je geometricky koncipovaná vlajka ve formě kombinace horizontálních či vertikálních pruhů a případně dalších geometrických obrazců, barevně odvozených z tinktur (tj. barev a kovů) znaku, doplněných fakultativně o některé relevantní znakové figury pro zdůraznění neopakovatelnosti každé vlajky.

Často - a zejména u lokalit bez městského statutu, kde vzniká vlajka současně se znakem - se přistupuje rovněž k tzv. opakování znaku, což znamená, že vlajka obce má stejnou či velmi podobnou figurální kompozici jako obecní (městský) znak.

Znak obce Veselá:

Historická pečetní a razítková znamení obce:

Obec Veselá dnes sestává z pěti místních částí. Jedná se o tyto lokality (abecedně): Bítouchov, Kotelsko, Veselá, Vranovsko a Žďár.

V minulosti patřily Veselá, Vranovsko a Žďár k panství Skály (Hrubá Skála), zatímco Bítouchov a Kotelsko byly součástí lomnického dominia.

V případě vsi Veselá a jejích dnešních místních částí není doloženo užívání vlastního pečetního znamení s obrazovým námětem. V Indikačních skizzách a Popisech hranic Stabilního katastru – tj. v archivních materiálech, u nichž lze očekávat užití pečeti obce, spatřujeme pouze pečeti vrchnostenských kanceláří panství, k nimž obce náležely – to znamená panství hruboskalského s erbem svobodných pánů z Aehrenthalu a panství lomnického s erbem knížecího rodu Rohanů.

Rovněž archivní fondy Státního okresního archivu v Semilech ukazují, že ani v pozdějším období po konstituci obecního zřízení nedisponovala žádná z obcí razítkem se specifickým obrazem, nýbrž pouze razítky se zemským symbolem – českým lvem.

Z uvedeného vyplývá, že pro tvorbu znaku obce Veselá nemáme k dispozici sfragistický podklad v podobě historického obrazového pečetního nebo razítkového znamení obce (nebo některé z jejích dnešních místních částí), jehož figurální námět by mohl být uplatněn v novém (heraldickém) znaku obce.

Nový (heraldický) znak obce:

V případě obce Veselá nelze při tvorbě znaku obce postupovat standardní cestou heraldického přepisu historického pečetního znamení. V dostupných archivních materiálech totiž není doložena žádná obecní pečeť s obrazovým symbolem.

Pro tvorbu nového (heraldického) znaku obce to znamená nutnost využití alternativního postupu výběru vhodných znakových figur.

Jinými slovy: Neexistuje-li možnost heraldizovat staré předheraldické obrazové znamení obce, znak obce lze vytvořit tzv. uměle, tj. prostřednictvím kombinace znakových figur, vyjadřujících nejpodstatnější momenty historie a charakteru obce, nebo názvu obce.

O které znakové figury může jít a jak je lze uspořádat do jednotlivých variant návrhu znaku obce ?

Jedná se o několik následujících figur, jež mohou symbolizovat výrazné a zajímavé tematické okruhy a o nichž lze při heraldicky správném postupu tvorby symbolů uvažovat:

1.Figura slunce představuje poukaz na výklad původu názvu obce. Nejedná se o přímé tzv. mluvící znamení, které by ve svém názvu odkazovalo přímo na znění názvu obce, nýbrž o vyjádření skutečnosti, že původ jména Veselá se spatřuje v označení místa, na němž byla obec založena – tj. na místě otevřeném, jasném a veselém, což lze v rámci heraldického tvarosloví znázornit velmi dobře právě prostřednictvím klasické heraldické figury slunce jakožto veskrze pozitivního symbolu světla, jasu, volnosti a vitality.

Figuru slunce přitom můžeme v návrhu znaku zobrazit buď ve starobylé heraldické formě s tváří, nebo v modernějším pojetí bez tváře jako vynikající z okrajů znakového štítu a s pěti paprsky, jejichž počet koresponduje s počtem současných místních částí obce.

2.Figura trojice obilných klasů připomíná historický rolnický charakter obcí, který se připomíná ve starých místopisech. Trojice klasů je současně převzata z erbu Aehrenthalů, majitelů hruboskalského panství, přičemž počet klasů souhlasí s počtem dnešních místních částí obce, které v minulosti patřily právě k tomuto panství.

3.Figura trojice jetelových trojlístků odkazuje rovněž na výše zmíněný erb rodu z Aehrenthalu a má tedy v určitých variantách návrhu stejnou symboliku jako v jiných variantách trojice klasů.

4.Figura prázdné routy je převzata z erbu Rohanů, majitelů panství se sídlem v Lomnici nad Popelkou. K tomuto panství patřily dvě z dnešních místních částí obce, a proto se figura prázdné routy objevuje ve variantách návrhu v počtu dvou.

5.Figura květu lnu symbolizuje někdejší tkalcovství, jež se v historických místopisech uvádí jako jedna z typických pracovních činností obyvatel obce. V některých variantách se objevuje v přítomnosti tří klasů v počtu dvou, jenž koreluje s počtem obcí náležejících k historickému lomnickému panství (když tři obce hruboskalské připomínají tři klasy Aehrenthalů).

6.Figura tkalcovského člunku představuje alternativní odkaz na tradici tkalcovství.

7.Figury sníženého vrchu nebo trojvrší vykreslují polohu obce v kopcovité krajině.

8.Figura prázdné plástve medu nebo figura vlnitého dělení štítu v podobě šikmého vlnitého dělení, vlnitého břevna či vlnité hlavy představuje jednoduchý heraldický atribut sv.Jana Křtitele, jemuž je zasvěcena veselská kaple. Variantně modifikovaný figurální námět „vlnovky“ přitom připomíná rovněž potok Veselka, jenž se v historických místopisech uvádí také v souvislosti s lámáním obzvláště jemných brusných kamenů.

Návrh znaku obce tedy představuje různé heraldické reflexe historie a charakteru obce a jejich místních částí.

Ve všech variantách návrhu nachází své uplatnění obecná figura slunce jakožto poukaz na výklad původu názvu obce. Tuto hlavní figuru pak doplňují variantně další figurální náměty:

VARIANTY 1-4: Slunce = název obce. Pět paprsků = pět místních částí. Obilné klasy = historicky zemědělský charakter obce. Tři klasy = tři vesnice na panství hruboskalském. Květy lnu = tkalcovství. Dva květy = dvě vsi na panství lomnickém. Snížený vrch (ve variantách 1 a 2) = kopcovitá krajina.

VARIANTA 5: Slunce = název obce. Pět paprsků = pět místních částí. Čtyři květy lnu = tkalcovství a počet připojených vsí k obci. Plástev medu = méně častý atribut sv.Jana Křtitele.

VARIANTA 6: Slunce = název obce. Pět paprsků = pět místních částí. Plástev medu = méně častý atribut sv.Jana Křtitele.

VARIANTA 7: Slunce = název obce. Pět paprsků = pět místních částí. Květy lnu = tkalcovství.

VARIANTA 8: Slunce = název obce. Pět paprsků = pět místních částí. Květ lnu = tkalcovství. Vlnité dělení štítu = potok Veselka a obecně voda jako atribut sv.Jana Křtitele.

VARIANTY 9-10: Slunce = název obce. Pět paprsků = pět místních částí. Tkalcovský člunek = tkalcovství. Šikmé dělení štítu = geometrické znázornění kopce = charakter krajiny.

VARIANTY 11-12: „Geografické“ varianty: Slunce (ve spojení se stromem, kopci a vodou) = název obce. Pět paprsků = pět místních částí. Vlnité břevno = potok Veselka a obecně voda jako atribut sv.Jana Křtitele. Trojvrší = kopcovitá krajina.

VARIANTY 13-18: „Klasické heraldické“ varianty: Slunce s tváří = název obce. 2 prázdné routy a 3 jetelové trojlisty = symboly z erbů někdejších majitelů panství, k nimž vesnice náležely (2 „rohanovské“ routy = 2 vsi na lomnickém panství, 3 „aehrenthalské“ trojlisty = 3 obce na hruboskalském panství – celkově 5 figur = 5 současných místních částí obce). Vlnitá hlava štítu (ve variantách 13-15) = potok Veselka a obecně voda jako atribut sv.Jana Křtitele.

Barevné řešení návrhu znaku obce:

Při realizaci návrhu znaku lze postupovat tak, že se jednotlivé varianty návrhu znaku od sebe liší kromě kompozičního řešení také v barevném provedení.

Pokud jde o zvolení barev znaku v obecné rovině, existuje v heraldickém tvarosloví pravidlo o nemožnosti pokládání barvy na barvu a kovu na kov. Co to znamená ?

V klasické komunální heraldice českých zemí hovoříme o šesti základních tinkturách, k nimž posléze přibyly další doplňkové tinktury, kupříkladu tzv. přirozené barvy. Dvě z oněch základních tinktur jsou tzv. kovy - zlatá neboli žlutá a stříbrná neboli bílá, zatímco ostatní - červená, modrá, zelená a černá - patří do kategorie barev.

Je tedy možno volit buď kovový štít (resp. kovové pole štítu) a barevné figury, či opačně barevný štít (resp. barevné pole štítu) a figury kovové. V obou případech je přitom vhodné zachovat co nejmenší možný počet tinktur.

U návrhu znaku pro obec Veselá lze pak - při zachování popsaného pravidla - uvažovat o následujících barevných kombinacích s těmito významy:

- zlatá nebo červená = heraldická reflexe „přirozené“ barvy slunce,
- zlatá = heraldická reflexe „přirozené“ barvy obilných klasů a plástve medu,
- zelená, modrá, stříbrná, zlatá = barvy venkovské krajiny (pole, louky, lesy, širé nebe, vodní toky a plochy),
- stříbrná + červená = české zemské barvy,
- zlatá + modrá = tinktury pravého pole erbu svobodných pánů z Aehrenthalu,
- zlatá + červená = tinktury pravého pole erbu knížecí rodiny Rohanů.

Blason neboli popis variant návrhu znaku obce:

Varianta 1:

„V modrém štítě pod z horního okraje vynikajícím sluncem o pěti viditelných paprscích tři obilné klasy, pravý kosmo a levý šikmo prohnutý, vyrůstající ze sníženého vrchu a provázené pod sluncem po stranách dvěma květy lnu, vše zlaté.“

Varianta 2:

„V zeleném štítě pod z horního okraje vynikajícím sluncem o pěti viditelných paprscích tři obilné klasy, pravý kosmo a levý šikmo prohnutý, vyrůstající ze sníženého vrchu a provázené pod sluncem po stranách dvěma květy lnu, vše zlaté.“

Varianta 3:

„V modrém štítě pod z horního okraje vynikajícím sluncem o pěti viditelných paprscích tři obilné klasy, pravý kosmo a levý šikmo prohnutý, vyrůstající z dolního okraje a provázené pod sluncem po stranách dvěma květy lnu, vše zlaté.“

Varianta 4:

„V zeleném štítě pod z horního okraje vynikajícím sluncem o pěti viditelných paprscích tři obilné klasy, pravý kosmo a levý šikmo prohnutý, vyrůstající z dolního okraje a provázené pod sluncem po stranách dvěma květy lnu, vše zlaté.“

Varianta 5:

„V modrém štítě nad prázdnou pláství medu z horního okraje vynikající slunce o pěti viditelných paprscích provázené mezi paprsky čtyřmi květy lnu, vše zlaté.“

Varianta 6:

„V modrém štítě z horního okraje vynikající slunce o pěti viditelných paprscích nad prázdnou pláství medu, vše zlaté.“

Varianta 7:

„V modrém štítě z pravého rohu vynikající slunce o pěti viditelných paprscích provázené do oblouku třemi květy lnu, vše zlaté.“

Varianta 8:

„V modro-zlatě vlnitě šikmo děleném štítě nahoře z pravého rohu vynikající slunce o pěti viditelných paprscích, dole květ lnu, obojí opačných barev.“

Varianta 9:

„V modro-zlatě šikmo děleném štítě nahoře z pravého rohu vynikající slunce o pěti viditelných paprscích, dole šikmo položený tkalcovský člunek, obojí opačných barev.“

Varianta 10:

„Ve stříbrno-červeně šikmo děleném štítě nahoře z pravého rohu vynikající slunce o pěti viditelných paprscích, dole šikmo položený tkalcovský člunek, obojí opačných barev.“

Varianta 11:

„V modrém štítě z pravého rohu vynikající zlaté slunce o pěti viditelných paprscích provázené vlevo zlatým listnatým stromem vyrůstajícím ze zlatého trojvrší s modrým vlnitým břevnem.“

Varianta 12:

„Ve stříbrném štítě z pravého rohu vynikající červené slunce o pěti viditelných paprscích provázené vlevo zeleným listnatým stromem s černým kmenem vyrůstajícím ze zeleného trojvrší se stříbrným vlnitým břevnem.“

Varianta 13:

„V modrém štítě slunce s tváří pod červenou vlnitou hlavou střídavě se třemi jetelovými trojlístkami a dvěma prázdnými routami, vše zlaté.“

Varianta 14:

„V modrém štítě zlaté slunce s tváří pod zlatou vlnitou hlavou střídavě se třemi jetelovými trojlístkami a dvěma prázdnými routami, vše červené.“

Varianta 15:

„V modrém štítě zlaté slunce s tváří pod zlatou vlnitou hlavou střídavě se třemi jetelovými trojlístkami a dvěma prázdnými routami, vše modré.“

Varianta 16:

„V modrém štítě slunce s tváří pod střídavě třemi jetelovými trojlístkami a dvěma prázdnými routami, vše zlaté.“

Varianta 17:

„V modrém štítě slunce s tváří provázené v rozích dvěma prázdnými routami a dole do oblouku třemi jetelovými trojlístkami, vše zlaté.“

Varianta 18:

„V zeleném štítě slunce s tváří provázené v rozích dvěma prázdnými routami a dole do oblouku třemi jetelovými trojlístkami, vše zlaté.“

Vlajka obce Veselá:

Při tvorbě návrhu obecní vlajky platí, že námět nebo podoba vlajky musí korespondovat s figurálním obsahem či podobou návrhu znaku. Tuto zásadu lze realizovat ve třech základních intencích:

- I. Přistoupením k tzv. opakování znaku (ať již k tzv. doslovnému či tzv. částečnému opakování znaku), což znamená, že se v listu vlajky objeví zcela totožné figury ve stejné či obdobné kompozici jako ve znakovém štítu.
- II. Zjednodušením znakových figur do geometrické kombinace pruhů s totožnými barvami.
- III. Vzhledem ke konkrétnímu případu vyváženou kombinací postupů I. a II..

V případě návrhu vlajky pro obec Veselá se přitom ukazuje jako vhodné postupovat takto:

U variant 7-10 aplikovat zcela doslovné opakování znaku.

Ve variantách 5-6 opakovat všechny znakové figury v upravené prostorové orientaci.

U variant 1-4 a 11-18 kombinovat doslovné opakování figury slunce s geometrizací či eliminací ostatních znakových figur.

Popis variant návrhu vlajky obce:

Varianta 1:

„List tvoří dva vodorovné pruhy, modrý a žlutý, v poměru 5:3. V modrém pruhu vyniká z horního okraje polovina žlutého slunce s pěti viditelnými paprsky.“

Varianta 2:

„List tvoří dva vodorovné pruhy, zelený a žlutý, v poměru 5:3. V zeleném pruhu vyniká z horního okraje polovina žlutého slunce s pěti viditelnými paprsky.“

Varianta 3:

„Modrý list s polovinou žlutého slunce s pěti viditelnými paprsky vynikající ze žerďového okraje.“

Varianta 4:

„Zelený list s polovinou žlutého slunce s pěti viditelnými paprsky vynikající ze žerďového okraje.“

Varianta 5:

„Modrý list s polovinou slunce s pěti viditelnými paprsky vynikající ze žerďového okraje a prázdnou pláští medu provázenou čtyřmi květy lnu, dvěma u horního a dvěma u dolního okraje.“

Varianta 6:

„Modrý list s polovinou slunce s pěti viditelnými paprsky vynikající ze žerďového okraje a prázdnou pláští medu.“

Varianta 7:

„Modrý list se čtvrtinou slunce s pěti viditelnými paprsky přiléhající k polovině žerďového okraje a první třetině horního okraje a se třemi květy lnu do oblouku v dolním rohu, vše žluté.“

Varianta 8:

„Modro-žlutě šikmo vlnitě čtyřmi vrcholy a dvěma prohlubněmi dělený list. V modrém poli žlutá čtvrtina slunce s pěti viditelnými paprsky přiléhající k polovině žerďového okraje a první třetině horního okraje. Ve žlutém poli modrý květ lnu.“

Varianta 9:

„Modro-žlutě šikmo dělený list. V modrém poli žlutá čtvrtina slunce s pěti viditelnými paprsky přiléhající k polovině žerďového okraje a první třetině horního okraje. Ve žlutém poli modrý šikmý tkalcovský člunek.“

Varianta 10:

„Bílo-červeně šikmo dělený list. V bílém poli žlutá čtvrtina slunce s pěti viditelnými paprsky přiléhající k polovině žerďového okraje a první třetině horního okraje. V červeném poli stříbrný šikmý tkalcovský člunek.“

Varianta 11:

„Modro-žlutě šikmo dělený list. V modrém poli žlutá čtvrtina slunce s pěti viditelnými paprsky přiléhající k polovině žerďového okraje a první třetině horního okraje.“

Varianta 12:

„Bílo-zeleně šikmo dělený list. V bílém poli červená čtvrtina slunce s pěti viditelnými paprsky přiléhající k polovině žerďového okraje a první třetině horního okraje.“

Varianta 13:

„List tvoří tři svislé pruhy, žlutý, červený a modrý, v poměru 1:1:4. V modrém pruhu žluté slunce s tváří.“

Varianta 14:

„List tvoří tři svislé pruhy, červený, žlutý a modrý, v poměru 1:1:4. V modrém pruhu žluté slunce s tváří.“

Varianta 15:

„Modrý list se čtvrtinovým žerďovým pruhem a sluncem s tváří, obojí žluté.“

Varianta 16:

„Modrý list se čtvrtinovým žerďovým pruhem a sluncem s tváří, obojí žluté.“

Varianta 17:

„List tvoří tři svislé pruhy, žlutý, modrý a žlutý, v poměru 1:4:1. V modrém pruhu žluté slunce s tváří.“

Varianta 18:

„List tvoří tři svislé pruhy, žlutý, zelený a žlutý, v poměru 1:4:1. V zeleném pruhu žluté slunce s tváří.“

Vyjádření člena Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky:

K variantám návrhu znaku a vlajky obce je přiloženo vyjádření PhDr. Karla Müllera, ředitele Zemského archivu v Opavě, člena Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a garanta správnosti návrhů.

Z tohoto vyjádření vyplývá, že všechny varianty návrhu vycházejí z obecných zásad heraldické a vexilologické tvorby a mohou být tedy předloženy Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky s žádostí o schválení a doporučení Předsedovi PS P ČR znak a vlajku obci udělit.

PhDr. Karel Müller přitom současně doporučuje jako nejvhodnější klasicky pojaté varianty 13-18 a z nich pak jednodušší varianty 16-18.

Osobní pohled autora upřednostňuje buď klasické varianty 13 a 14, nebo moderněji koncipované varianty 3 a 7.

Záleží ovšem především na zástupcích obce, kterou z předložených variant zvolí. Podmínkou je pouze heraldická a vexilologická správnost, kterou - jak dokládá přiložené vyjádření - splňují všechny předložené varianty návrhu.

Poznámky:

V současné právní praxi figuruje jako primární termín „vlajka“. Ve vexilologické terminologii se pak hovoří o vlajce, nebo o praporu dle způsobu užití. V rámci tohoto textu užíváme právně závazný pojem „vlajka“.

Poměr stran (šířky a délky) listu vlajky je dle metodického pokynu Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky shodný s poměrem stran státní vlajky České republiky – tj. 2:3.

Pojmy „zlatá“ a „stříbrná“ (tinktura) u znaku nahrazují u vlajky pojmy „žlutá“ a „bílá“ (barva).

V heraldice se pravá a levá strana popisují z pohledu štítonoše. Z pohledu pozorovatele je tedy heraldicky pravá strana vlevo a heraldicky levá strana vpravo.

---

dne 9.4.2008, Mgr. Jan Tejkal

Přílohy:

1. Výtvarná realizace variant návrhu znaku a vlajky obce Veselá,
2. Kladné vyjádření člena Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky,
3. Fotokopie relevantních archivních a knihovních materiálů z archivních a knihovních fondů Státního okresního archivu v Semilech, Národního archivu v Praze, Archivu Národního muzea v Praze, Archivu města Ostravy a archivu autora.

Poděkování panu PhDr. Ivo Navrátilovi, řediteli SOkA Semily, za vyhledání materiálů o obci.

Poděkování panu PhDr. Karlu Müllerovi, řediteli Zemského archivu v Opavě, za posouzení návrhu.